

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบล ห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้แนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการศึกษา โดยผู้ศึกษามีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาล ตำบลห้วยหลวง จำนวน 5,260 คน

ตารางที่ 2 จำนวนของประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
1	บ้านห้วยทราย	510
2	บ้านห้วยหลวง	624
3	บ้านเหล่าฝักไผ่	534
4	บ้านพนาสวรรค์	652
5	บ้านเทพพิทักษ์	572
6	บ้านประชาสรร	560
7	บ้านสามขา	685
8	บ้านเหล่าเจริญ	613
9	บ้านไชยนนท์	510
	รวม	5,260

ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยหลวง .2552 : 6

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 372 คน ซึ่งได้มาจากวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ ดังนี้ (บุญธรรม กิจปริดาบวิสุทธี. 2540 : 71-72)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทนขนาดของประชากร
 e แทนความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้ $e = 0.05$
 สามารถแสดง ได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{5,260}{1 + 5,260(0.05)^2}$$

$$n = \frac{5,260}{14.15}$$

$$n = 371.73$$

ในการศึกษาครั้งนี้ จึงใช้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 372 คน

3. การสุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเปรียบเทียบ
 บัญญัติไตรยางค์ โดยทำการเทียบสัดส่วนในแต่ละหมู่บ้าน ดังนี้

สูตรคำนวณสัดส่วนขนาดกลุ่มตัวอย่าง = $\frac{\text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละหมู่บ้าน}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

เช่น ขนาดกลุ่มตัวอย่างบ้านห้วยทราย (ม. 1) = $\frac{372 \times 510}{5,260}$
 = 36

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	บ้านห้วยทราย	510	36
2	บ้านห้วยหลัว	624	44
3	บ้านเหล่าผักไส้	534	38
4	บ้านพนาสวรรค์	652	46
5	บ้านเทพพิทักษ์	572	41
6	บ้านประชาสรร	560	40
7	บ้านสามขา	685	48
8	บ้านเหล่าเจริญ	613	43
9	บ้านไชยนนท์	510	36
รวม		5,260	372

ที่มา : สำนักงานเทศบาลตำบลห้วยหลัว .2552 : 6

เมื่อได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนดังกล่าวแล้ว จากนั้นผู้ศึกษาใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Sample Random Sampling) (สุรวาท ทองบุ. 2550 : 74-75) โดยการนำสลากรายชื่อของประชากรที่มีสิทธิ์เลือกตั้งใส่กล่องแล้ว หยิบขึ้นทีละใบและจดบันทึกไว้ แล้วนำสลากลงในกล่องอีกเพื่อให้ประชากรทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเท่ากัน แล้วจึงหยิบขึ้นใหม่ที่ละใบ จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างทุกหมู่บ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมทุกครั้ง การมีส่วนร่วมบางครั้ง และการมีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง จำนวน 25 ข้อ โดยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีของ มิทเบรธ และในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาประเด็นของในแต่ละด้านที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของเทศบาลตำบลห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดกถนกร ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรับทราบข่าวสารทางการเมือง
2. ด้านการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง
3. ด้านการพูดคุยในเรื่องประเด็นทางการเมือง
4. ด้านการชักจูงผู้อื่นให้เลือกผู้ที่ตนสนับสนุน
5. ด้านการแสดงตัวเป็นผู้สนับสนุน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาคำเนินการดังนี้

- 1.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
- 1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม จากตำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเตรียมสร้างแบบสอบถาม
- 1.3 กำหนดขอบเขตของข้อคำถามจากประเด็นและขอบข่ายที่จะศึกษา
- 1.4 สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตที่กำหนด นำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและแก้ไขข้อบกพร่องของเนื้อหา เพื่อความถูกต้องเหมาะสม
- 1.5 ปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ตามข้อ 1.4 เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ ถูกต้องและเหมาะสม

2. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา พร้อมทั้งพิจารณาความถูกต้องชัดเจนของภาษาที่ใช้

2.2 ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย

- 1) นางลัดดาวรรณ ไกลราษ วุฒิการศึกษา อ.ม. (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา
- 2) นายพัฒนศักดิ์ พันทุกซ์ วุฒิการศึกษา ร.ป.ม. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือ
- 3) นายนครชัย ชาญอุไร วุฒิการศึกษา ป.ร.ค. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

2.3 ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of Congruence) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+ 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์

0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์

- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์

ให้นำผลคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

N

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์

$\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.67 ขึ้นไปถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ แต่ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.4 นำแบบสอบถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ขึ้นไป ทดลองใช้

กับประชากรในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน จาก 9 หมู่บ้าน ที่ไม่ใช่กับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค

(บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.82 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าระหว่าง 0.23 – 0.70 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 การรับทราบข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีค่าระหว่าง 0.25 – 0.61 ด้านที่ 2 การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง มีค่าระหว่าง 0.30 – 0.70 ด้านที่ 3 การพูดคุยในเรื่องประเด็นทางการเมือง 0.32 – 0.67 ด้านที่ 4 การชักจูงผู้อื่นให้เลือกผู้ที่ตนสนับสนุน มีค่าระหว่าง 0.23 – 0.65 ด้านที่ 5 การแสดงตัวเป็นผู้สนับสนุน มีค่าระหว่าง 0.25 – 0.31

2.5 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ ระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลห้วยหลวง อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร คั้งนี้

1. ขอนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละพื้นที่ จากวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. ประสานงานกับกำนัน และผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายในการที่จะชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกในหมู่บ้าน
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเอง จนได้แบบสอบถามครบจำนวน 372 ฉบับ

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวม จำนวน 372 ชุด เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละ
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็น โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนด คั้งนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 100-103)

การมีส่วนร่วมนาน ๆ ครั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
เท่ากับ 1

การมีส่วนร่วมบางครั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
เท่ากับ 2

การมีส่วนร่วมทุกครั้ง หมายถึง การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากเท่ากับ 3
ตรวจการให้คะแนนแล้วนำข้อมูลที่ตรวจให้คะแนนเรียบร้อยแล้ว จากนั้น
นำคะแนนเฉลี่ยรายข้อและรายด้าน ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน ดังนี้ (บุญชม
ศรีสะอาด. 2543 : 100-103)

2.51-3.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
1.51-2.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-1.50	หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ

3. การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล ห้วยหลวง
อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้การแจกแจง
ความถี่ แล้วนำเสนอด้วย การพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษานี้ผู้ศึกษา ได้ประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์
โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ทดสอบเครื่องมือเมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอบบาค
2. สถิติเชิงพรรณนาใช้ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน